

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre (EK) a Közös Vámkódex létrehozásáról (Korszerűsített Vámkódex)”

COM(2005) 608 final – 2005/0246 (COD)

(2006/C 309/05)

2006. január 17-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2006. május 31-én elfogadta. (Előadó: Umberto BURANI.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. július 5-én tartott 428. plenáris ülésén 152 szavazattal 1 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az új Vámkódex kialakításának alapjául szolgáló elvek

1.1 A Tanács által 2002-ben elfogadott Vám 2007 közösségi programban többek között szerepelt a jelenlegi Közös Vámkódex (a Tanács 2913/92/EGK rendelete) általános felülvizsgálata, mivel e szabályozás a piacokon és a technológiákban bekövetkezett változások, több új szerződés elfogadása, és főként az Unió újabb bővítései következtében megaladottá vált.

1.2 A vámkódex teljes megújításának szándéka abból a megfontolásból fakad, hogy a régi – jelenleg is érvényben lévő – vámkódex „nem követte sem azon környezet radikális változásait, amelyben a nemzetközi kereskedelem zajlik, sem pedig a vámkezelési tevékenység súlypontjának áthelyeződését”. A vizsgált javaslat összhangban van a közösségi politikákkal, különösen a belső piac és a fogyasztóvédelem elveivel, valamint a lisszaboni stratégiával. Ezenkívül alapját képezi további intézkedéseknek, amelyek a vámjárássok és a vámügyintézés ésszerűsítésére, valamint a tagállamok informatikai rendszereire vonatkozó közös szabványok létrehozására irányulnak.

1.2.1 Ez az intézkedéscsomag az Európai Bizottság szerint lehetővé teszi majd a Tanács eKormányzás tárgyában kiadott, valamint a „jobb szabályozás” kezdeményezés keretében kialakított iránymutatásainak átültetését a nemzeti szabályozásba, továbbá egy sor konkrét célkitűzés elérését, így többek között: a külső határok biztonságának növelését, a csalás kockázatának csökkentését és az egyéb közösségi politikákkal – különösen az adópolitikával – való nagyobb összhangot.

1.3 Az új vámkódex a lisszaboni stratégiával összefüggésben jött létre, amely arra irányul, hogy Európát „vonzóbbá tegye a befektetések és a munkavállalás számára”; ezenkívül összhangban van az Európai Bizottság által benyújtott és a Tanács által 2003 decemberében elfogadott javaslatokkal, amelyek az egyszerűsített, nyomtatott dokumentumok nélkül működő üzleti környezet kialakítására irányulnak. A Tanács iránymutatását egyébként a „papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről” szóló határozatjavaslat [COM(2005) 609, 2005.11.30.] is tekintetbe veszi, amellyel kapcsolatban az EGSZB külön véleményben fejté ki majd ki álláspontját.

1.4 Az új vámkódexben szereplő újítások nem pusztán formális jellegűek, és nem csupán a rendelkezések aktualizálását célozzák; sokkal nagyobb jelentőségűek ugyanis azok a változások, amelyeket a vámkódex a vámpolitika orientációjával

kapcsolatban vezet be. Az elmúlt húsz év folyamán a vámhivatalok szerepe megváltozott: a vámterhek beszedéséről fokozatosan áthelyeződött a nem tarifális jellegű intézkedések végrehajtására, különösen a biztonság, az illegális bevándorlás ellenőrzése, a hamisítás, a pénzmosás, a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem, a járványügy, az egészség-, a környezet- és a fogyasztóvédelem területén, amelyhez a HEA- és a jövedékiadó-beszedés területe társul. A bizottsági dokumentum a „biztonság” szempontjánál nem említi explicit módon azt a kiegészítő funkciót, amely bizonyosan a vámhatóságokra hárul: azaz a fegyverkereskedelem ellenőrzése és a terrorizmus elleni harc során nyújtott értékes támogatást. Ez a hiányosság az informatikai rendszerek koncepciójában is tükröződik, amihez az EGSZB a következő 3.1.3.1. pontban kíván megjegyzést fűzni.

1.5 A másik újítás az informatizált eljárások alkalmazására vonatkozik. A jelenlegi vámkódex tartalmazza ezeket az eljárásokat – amelyeket szinte minden tagállam széles körben alkalmaz – azonban használatukat nem teszi kötelezővé sem a nemzeti vámhatóságok, sem a felhasználók számára; az új vámkódex azonban előírja kötelező alkalmazásukat. Ez szükséges lépés a nyomtatott dokumentumok kiiktatásához, amely az előző, 1.3. pontban említett párhuzamos kezdeményezés tárgya.

1.6 Az új vámkódex kidolgozása összhangban van a közösségi politikákkal, és tiszteletben tartja a megvalósíthatóságot, az átláthatóságot és a hatásvizsgálat területén létrehozott eljárásokat. Az EGSZB elégedetten állapítja meg, hogy sor került a civil társadalom érdekelt ágazataival folytatott konzultációra, és az általuk kifejezett vélemények nagyrészt kedvezőek; egyetért az Európai Bizottsággal abban, ami a jogi alap, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartását illeti, ugyanakkor a hatásvizsgálattal kapcsolatban néhány kiegészítő megjegyzést kíván tenni.

1.7 Az Európai Bizottság négy különböző megközelítésmódot vizsgált meg, és végül egy olyan megoldás mellett döntött, amely a nemzeti vámkezelés informatikai rendszereinek megerősített együttműködését irányozza elő. Ezt a választást az Európai Bizottság azzal indokolja, hogy tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás elvét, ugyanakkor megállapítja: a tagállamok részéről csekély volt a hajlandóság a központosított európai rendszeren alapuló megoldás elfogadására. Az EGSZB tudomásul veszi ezt a kényszerű választást,

azonban felhívja a figyelmet arra, hogy ez utóbbi opció megbízhatóbb, egyszerűbb és a felhasználók számára kevésbé költséges megoldás lett volna. Ami a szubszidiaritás elvét illeti, ezt inkább európai, mint nemzeti szinten kellett volna elutasítani.

2. Általános megjegyzések

2.1 Tavaly februárban az EGSZB kifejezte véleményét a vámkódexet módosító parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatról⁽¹⁾, amely már tartalmazott újításokat a nyomtatott dokumentumok kiiktatásával és a külső határok integrált kezelésével kapcsolatban. Az EGSZB elégedetten nyugtázza, hogy a fenti javaslatban szereplő elvek, amelyekkel kapcsolatban túlnyomórészt kedvező véleményt fogalmazott meg, megőrződtek a jelenlegi vélemény tárgyát képező javaslatban is, mégpedig konkrét intézkedések formájában, amelyeket nagyrészt szintén üdvözlendőnek tart.

2.2 Az új rendelkezések összességéből kiláglik az ágazat szereplőinek jogaival és igényeivel szembeni fokozottabb figyelem. Ez többek között egy sor olyan intézkedésben fejeződik ki, amely – szükség esetén – számot vet az eljárások által okozott lehetséges károkkal. Erről az érzékenységről tanúskodik mind a jogi előírások egyszerűsítése, mind a vámjogi rendelkezések összefoglalása. Ennek megfelelően a vámeljárások száma a jelenlegi tizenháromról háromra csökken: behozatal, kivitel, különleges eljárások. A jogszabály kidolgozása során a hatályban lévő vámkódex cikkeinek kétharmada módosult, egységesült vagy végrehajtási rendelkezéssé alakult, ily módon számuk 258-ról 200-ra csökkent.

2.2.1 Az EGSZB biztosítja az Európai Bizottságot arról, hogy kitűnően végzett el egy kényes és nehéz feladatot, és ennek során tiszteletben tartotta az egységes piac alapelveit, valamint különleges figyelmet szentelt az ágazati szereplők jogainak és igényeinek. Nyomatékosan felhívja azonban a figyelmet, hogy a végrehajtási rendelet hiánya – amelynek elkészítése pedig az Európai Bizottság hatásköre – némi bizonytalanságnak enged teret a különböző jogszabályok tekintetében: kívánatos lenne ezért, hogy az új végrehajtási rendelet rövid időn belül elkészüljön és elfogadásra kerüljön.

3. Részletes megjegyzések

3.1 I. cím: általános rendelkezések

3.1.1 A 3. cikk felsorolja a Közösség vámterületét alkotó nemzeti területeket. A cikkhez nincs külön megjegyzésünk, kivéve a 3. pontban foglalt kijelentés által kiváltott bizonytalanságot, amely pont a következőket mondja ki: „A vámjogszabályok egyes rendelkezései a Közösség vámterületén kívül is alkalmazhatóak, különleges tárgykörökre vonatkozó jogszabályok vagy nemzetközi egyezmények keretén belül.” A jogbiztonság nem teszi lehetővé, hogy egy törvényben „egyes rendelkezésekről” legyen szó, anélkül, hogy magában a szövegben vagy a mellékletben pontosítanánk: mely rendelkezésekre utalunk. Jogi szempontból – és az átláthatóság követelményei miatt – explicit és részletes módon meg kell jelölni, hogy mely területekre és mely jogszabályokra vonatkozik az utalás. Túl gyakran fordul elő, hogy a polgárok – és akár a szakértők – figyelmét elkerülik a különböző alkalmakkor és különböző módokon nyújtott

mentesítések és eltérések: ezek a mentesítések és eltérések sokszor valódi versenytorzulásokat eredményeznek, amelyek nem mindig átmeneti jellegűek.

3.1.2 Az adatok és információk cseréje és védelme (5., 6. és 7. cikk) nem igényel különösebb kommentárt, mivel a javasolt szabályozás a közigazgatás által a polgárok magánszférája és a vállalati titok számára biztosított szokásos védelemnek felel meg. Az EGSZB különösen kedvezően ítéli meg a 8. cikk rendelkezéseit, mely szerint a vámhatóságok kötelesek a vámjogszabály alkalmazásáról felvilágosítással szolgálni, valamint elősegíteni az átláthatóságot oly módon, hogy térítésmentesen – az interneten keresztül – a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátják a jogszabályokat, igazgatási rendelkezéseket és igénylőlapokat.

3.1.2.1 Külön megfontolást érdemel azonban az 5. cikk (1) bekezdése, amely kötelezővé teszi az elektronikus adatfeldolgozási technikák alkalmazását a gazdasági szereplők és a vámhatóságok közötti valamennyi adatcsere, dokumentum, határozat vagy bejelentés vonatkozásában. Ez a rendelkezés teljes mértékben helyes, amennyiben a vállalatokra és a szakmai szereplőkre vonatkozik, azonban nehézségeket okozhat, ha az importőr (vagy ritkábban az exportőr) magánszemély, és nem szükségszerűen „gazdasági szereplő”. Manapság, amikor az interneten vagy a csomagküldő szolgáltatásokon keresztül az Unión kívüli országokkal lebonyolított adás-vételek száma robbanásszerűen növekszik, ez egyáltalán nem másodlagos jelentőségű probléma. Az EGSZB tudatában van annak a ténynek, hogy a jelenleg vizsgált terület a komitológiai eljárás hatálya alá tartozik, és azt javasolja, hogy a magánszemélyeket kifejezetten zárják ki azon alanyok közül, akik a 93. cikk értelmében gyűjtő vámáru-nyilatkozat bemutatására jogosultak. Ezenkívül a 94. cikk azon rendelkezéseit is módosítani kellene, amelyek a vámhatóságok számára engedélyezik a papíralapú behozatali gyűjtő vámáru-nyilatkozat elfogadását, azonban csupán kivételes esetekben. Ennek alternatívájaként vagy kiegészítéseként meg lehetne vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a magánszemélyekre kiterjesszék a (szintén papíralapú) alkalmoszerű egyszerűsített nyilatkozat benyújtásához való jogot, amelyet a 127. cikk ír elő.

3.1.2.2 Szintén az informatikai eljárások vonatkozásában – általánosabb értelemben – az EGSZB felhívja a figyelmet az új integrált informatikai eljárás magas költségeire; e költségek rövid időn belül jelentkeznek, míg a kedvező hatások jelentős része (különösen a minőségi jellegűeké) csupán közép-, illetve hosszú távon válik érzékelhetővé. Egyes tagállamok már most aggodalmukat fejezik ki mind a rájuk háruló költségekkel, mind pedig az új rendszerek beindítására vonatkozó határidők betartásának kötelezettségével kapcsolatban; mások – különösen az informatikai területen fejlettebbek – úgy vélik, költséges lesz az átállás a nemrégiben beüzemelt rendszereikről a közös rendszerre. Az EGSZB tudomásul veszi ezeket az aggodalmakat, amelyekkel az Európai Bizottságnak is számot kell vetnie; véleménye szerint azonban Európa érdeke az, hogy hatékony és modern vámrendszere legyen, ez pedig megér néhány egyéni áldozatot, amelyet esetleg – pontosan meghatározott és bizonyítottan szükséges esetekre korlátozottan – támogatással lehetne ellensúlyozni.

⁽¹⁾ HL C 110., 2004.4.30.

3.1.3 A 10. cikk előírja, hogy a tagállamok működjenek együtt a Bizottsággal „egy olyan elektronikus rendszer kifejlesztésében, fenntartásában és alkalmazásában, amely [a valamennyi szereplőre és kiadott engedélyre vonatkozó adatok] közös bejegyzését és nyilvántartását célozza”. A rendszer jelle gével és működésével kapcsolatos kérdéseket a 194. cikk tisztázza: minden tagállam megőrzi saját informatikai rendszerét, ugyanakkor biztosítja a saját rendszere és a többi tagállam rendszerei közötti kölcsönös átjárhatóságot, mégpedig az Európai Bizottság által a Vámkódex Bizottság támogatásával kidolgozott jogszabályok és szabványok értelmében. A rendszer hatálybalépésére kijelölt időpont 2009. június 30. Az EGSZB szerint a kölcsönös átjárhatóság létrejötte után egymással információkat és frissített adatokat cserélő nemzeti adatbankokon alapuló rendszer kialakítása kockázatos, mivel egy ilyen rendszer költséges és nehezen kezelhető. Mindenekelőtt meg lehetőséget kínál, hogy egy ilyen rendszer a kijelölt határidőn belül megkezdhesse működését. Az Európai Bizottság hatástanulmányában a rendszer működésbe helyezésének többletköltségét évente 40-50 millió euróra becsülte: ezt a számot egyes szakértők optimistának ítélik.

3.1.3.1 A rendszer tervének azonban van egy nyilvánvaló és alapvető fontosságú hiányossága, legalábbis a róla szóló nyilatkozatban: ebből ugyanis hiányzik bármiféle utalás arra a strukturált lehetőségre vonatkozóan, hogy a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban illetékes hatóságok – természetesen a magánéletet és a termelő tevékenységeket védő jogszabályok betartásával – hozzájárjanak az informatikai rendszerekhez. Ezt a szempontot az EGSZB ismételt és több alkalommal kiemelte. A Tanács évek óta hangoztatja a különböző hatóságok: a bűnügyi rendőrség, a vám- és pénzügyőrség, a vámhatóságok, a titkosszolgálatok, az OLAF és az Europol közötti együttműködés szükségességét, azonban mostanáig sajnos csekély eredménnyel.

3.1.4 Külön figyelmet érdemel a vámjogi képviselőre vonatkozó 11. cikk, amely előírja, hogy bármely személy képviselőt jelölhet ki „a vámjogszabályok által megállapított cselekmények és alakiságok elvégzésére”; ez utóbbi eljárhat a kinevező nevében és érdekében (közvetlen képviselő), vagy saját nevében (közvetett képviselő). A (2) bekezdés előírja, hogy a vámjogi képviselőnek a Közösség vámterületén belül letelepedett személynek kell lennie; a rendelkezés egyéb pontosítást nem tartalmaz. Az EGSZB kiemeli, hogy a bevezető indokolásban az Európai Bizottság a következőket jelenti ki: „a képviselőkre vonatkozó szabályok megváltoztak, melynek során a korábbi megszorításokat visszavonták”, mivel azok nem voltak összeegyeztethetőek az elektronikus környezettel és az egységes piac elveivel. Ebből annak kellene következnie, hogy a vámjogi képviselő egységes engedéllyel (ún. „közösségi útlevelel”) rendelkezik, amely feljogosítja őt az egész Közösség területén, bármely személy nevében eljárni, függetlenül annak székhelyétől. Ésszerű lenne ezt a cikket explicitebb formában újrafogalmazni, és esetlegesen egy külön szabályozásban kifejteni egy kamara vagy jegyzék létrehozásának módozatait az engedélyezett gazdálkodóra vonatkozó, következő bekezdésben foglalt rendelkezések mintájára.

3.1.5 Egy másik figyelmet érdemlő feladatkör az engedélyezett gazdálkodóé (4. cikk és 13–16. cikk), ami a gyakorlatban

egy vállalat (ritkábban természetes személy), aki külön megbízási, fizetőképességi és szakmai garanciákkal rendelkezik, amelyek feljogosítják őt bizonyos számú könnyítésre a tagállamok vámhatóságainál az ellenőrzések és vám eljárások terén. Az Európai Bizottság fenntartja magának a jogot arra, hogy a már említett 196. cikk alapján pontosítsa az engedélyezett gazdálkodói státusz engedélyezésének részletes szabályait. Az EGSZB tudomásul veszi ezeket a rendelkezéseket, amelyek bizonyosan könnyítik a nemzetközi kereskedelmet és a kereskedelmi kapcsolatoknak kedvező környezet kialakítását; megjegyzi azonban, hogy sok függ a státusz engedélyezési feltételeitől és az esetleges visszaélések elkerülése érdekében létrehozandó jogszabályoktól. Nem világos továbbá, hogy az engedélyezett gazdálkodó megkaphatja-e vagy sem az „európai útlevelet”.

3.1.6 A vám eljárások harmonizálása felé vezető határozott lépést jelentenek a 22. cikk rendelkezései, amelyek a közösségi vámjogszabály megsértésének esetén kötelezővé teszik a tagállamok számára – noha meglehetősen „rugalmas” módon – a közigazgatási szankciók és a pénzbírságok alkalmazását. Az EGSZB egyetért annak szükségességével, hogy harmonizált szabályozást kell kialakítani ezen a területen; kívárja tehát a tagállamok reakcióját azon kísérletekre, amelyek célja a szabályok vagy iránymutatások előírása a büntetőjogban, tehát egy olyan területen, ahol előrelátható az ellenállás vagy legalábbis a fenntartások.

3.1.7 A 24., 25. és 26. cikk a közigazgatási úton benyújtott fellebbezéseket tárgyalja (a 23. cikk kizárja a büntetőjog területét), amelyekre vonatkozóan kétszakaszos eljárás van előírva: az első a vámhatóságok előtt, a második pedig egy felsőbb, igazságügyi vagy egyéb hatóság előtt. Szankciók esetén a „*solve et repete*” (fizess, és utána kérj) általános elv érvényes, kivéve, ha a vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a meghozandó intézkedés „helyrehozhatatlan kárt” eredményezhetne azon személy számára, aki benyújtotta a fellebbezést: ez a polgárok igényeire fordított figyelem jele, amit az EGSZB elégedetten vesz tudomásul.

3.1.8 A 27. cikk kimondja azt a nyilvánvaló elvet, hogy a vámhatóságok bármikor végrehajthatnak bármilyen – fizikai, adminisztratív, könyvviteli vagy statisztikai jellegű – ellenőrzést; kimondja továbbá, hogy elektronikus kockázatkezelő rendszert helyeznek üzembe „a kockázatok beazonosítása és értékelése, illetve a kockázat kezeléséhez szükséges intézkedések kialakítása céljából”. Ezt a rendszert a tagállamoknak az Európai Bizottsággal együttműködésben legkésőbb 2009. június 30-ig létre kellene hozniuk. A rendszer az Európai Bizottság által a 196. cikk alapján kialakítandó szabályok hatálya alá tartozik majd. Az EGSZB mindenesetre üdvözlö e kezdeményezést, és reméli, hogy az Európai Bizottság megvizsgálta minden egyes tagállam hajlandóságát egy ilyen feltehetőleg költséges és nehezen kezelhető rendszer bevezetését illetően.

3.1.9 A 30. cikk mentesíti a Közösségen belüli légi járaton utazó vagy tengeri utazáson részt vevő személyek kézi és feladott poggyászát a vámellenőrzések és alakiságok alól, változatlanul fennállnak azonban a biztonsági ellenőrzések és a

tagállamok által meghatározott tilalmakhoz vagy korlátozásokhoz kapcsolódó ellenőrzések: ez azt jelenti, hogy a mentesítés csupán azokra az országokra érvényes, amelyek nem határoztak meg tilalmakat vagy korlátozásokat. Mivel korlátozások mindenkor és mindenhol léteznek – legalább a jövedéki adó hatálya alá tartozó árukra vonatkozóan – az általános szabály a gyakorlatban értelmét veszti. Ezáltal változatlanul fennáll a vámhatóságok joga a kézipoggyász vagy a feladott poggyász átvizsgálására vonatkozóan.

4. A II. címtől a VIII. címig: alakiságok és vám eljárások

4.1 A II. címtől a VIII. címig terjedő szöveg a vámalakiságok és vám eljárásokat tárgyalja, nagyrészt a jelenleg hatályos vámkódex idevágó részének felhasználásával. Az EGSZB nem kíván részletes vizsgálatba bocsátkozni e területen, amelyet a szöveg elkészítését megelőzően, az érdekelt felek részvételével lefolytatott konzultációk folyamán már széles körben megvittak. Ezért csupán néhány, különös érdeklődésre számot tartó cikkhez fűzünk megjegyzéseket.

4.2 Az 55. cikk kijelenti, hogy a csempészet vagy az illegális behozatal (amelyeket a következőképpen határoznak meg: „bármilyen jellegű behozatali vagy kiviteli tilalmi vagy korlátozási intézkedés alá tartozó áru” behozatala vagy kivitele) esetében is keletkezik vámtartozás: a vámtartozás tehát mindenképpen fennáll, fenntartva ugyanakkor a büntetőjogi vagy közigazgatási intézkedések alkalmazásának lehetőségét. Nem keletkezik azonban vámtartozás a hamis pénz vagy az engedélyezett forgalomba nem kerülő kábítószeresek esetén; a behozatal ezen eseteire nyilvánvalóan csupán a büntetőjogi szempont vonatkozik, azon esetek kivételével, amelyekben egy tagállam jogszabályai előírják, hogy a vámtartozás szolgál a büntetőjogi szankciók kiszabásának alapjául. Az Európai Bíróság ellenkező véleménye ellenére az EGSZB szerint a vámgazgatásoknak nem kellene elveszíteniük egy legális bevételi forrást, amennyiben – függetlenül a közigazgatási és büntetőjogi szankcióktól – lemondanak a vámteher kiszabásáról, legalábbis ami a kábítószereseket illeti; ezeknél a vámterhet a mindenkor piaci ár alapján kellene megszabni. Az a tény, hogy a kábítószer-behozatal büntetendő, nem hatálytalanítja annak tényét, hogy igenis behozatalról (noha jogellenes behozatalról) van szó. A hamis pénzre vonatkozó mentesítés tehát indokolt, a kábítószeresek vonatkozó azonban nem.

4.3 A 61. cikk alapján a vámhatóságok engedélyezhetik a gazdasági szereplő számára, hogy összbiztosítékot hozzon létre vámterhei kifizetésére. A 64. cikk megszabja, hogy e biztosíték egyik engedélyezett formája a kezesség, a 66. cikk pedig pontosítja, hogy ezt „bank vagy más hivatalosan elismert, a Közösségben bejegyzett pénzügyi intézmény” nyújthatja. Ez a rendelkezés azért fontos, mert elismeri, hogy bármely, akármelyik európai országban működő bank vagy pénzügyi intézmény nyújthat érvényes kezességet egy másik ország vámhivatalánál: egy fontos, már hatályban lévő elvről van szó, amelynek érvényesülését azonban gyakran akadályozzák egyes országok vámhivatalai. Értelmezési problémákat okoz viszont a „hivatalosan elismert, a Közösségben bejegyzett” megjelölés, amely az EGSZB véleménye szerint felesleges és félrevezető: a Közösség területén székhellyel rendelkező bankok és pénzügyi intézetek már a birto-

kában vannak az „európai útleveleknél”, egyéb pontosításokra tehát nincs szükség.

4.4 Szintén a kezességekkel kapcsolatosan a 83. cikk fenn tartja a lehetőséget az Európai Bizottság számára – továbbra is a 196. cikkben foglalt eljárás értelmében – hogy „különleges eljárás” keretében biztosítsa a kezesek részéről történő fizetést. Hiányoznak azonban a különleges eljárás tartalmára és alkalmazási körére vonatkozó útmutatások. Ha ez a kezes „első lehívásra” való felelőssé tételének kérelmére utal, akkor biztosan nincs szó semmiféle újdonságról, hiszen ez a biztosítéktípus már létezik, és azt már egyéb szabályozások is tartalmazzák (például az EU könyvviteli szabályzata); ha azonban egyéb megoldásokról van szó, jobb lenne ezeket pontosítani, mivel a kezesség költsége a kockázattól és a kezes felelőssé tételének módozataitól függően változik.

4.5 A 83. cikk előírja, hogy a vámtartozásokat az esedékesség és a fizetés tényleges megtörténte közötti időszakra számított késedelmi kamatok terheljék; a 84. cikk ezzel ellentétes esetet tartalmaz, amikor is a vámhatóság részéről áll fenn tartozás az importőr vagy az exportőr felé: ebben az esetben a jogszabály kifejezetten előírja, hogy az első három hónapra vonatkozóan késedelmi kamatot nem lehet felszámítani. Az EGSZB kiemeli a közhatóság és a polgárok kezelésében tapasztalható nyilvánvaló és elfogadhatatlan egyenlőtlenséget.

5. IX. cím: Vámkódex Bizottság, záró rendelkezések

5.1 E cím rendelkezései alapvető jelentőségűek a vámkódex szerkezetének és alkalmazási területének megértése szempontjából. Kulcsfontosságú a 196. cikk, amely szerint a jogszabály végrehajtásában „az Európai Bizottságot a Vámkódex Bizottság (továbbiakban: a bizottság) segíti”, amely „az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikke” alapján jár el, „annak 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel”. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az Európai Bizottság – noha a Vámkódex Bizottság segítségével – jogosult a vámkódex teljes joganyagát szabályozni, ami megfelel az általános közösségi eljárási gyakorlatnak. Az EGSZB-nek ezzel kapcsolatban semmilyen kivételnivalója nincs; szükségesnek tartja azonban, hogy a kibocsátott rendelkezések vessenek számot a felhasználók igényeivel, és elég rugalmasak legyenek, hogy időben hozzá lehessen őket igazítani a technika és a technológia fejlődéséhez, valamint a kereskedelmi gyakorlat alakulásához.

5.2 A fenti 196. cikk által ráruházott hatásköröknél fogva az Európai Bizottság (194. cikk) intézkedéseket hoz az alábbiak vonatkozásában:

- a vámrendszerek kölcsönös átjárhatóságát szolgáló szabályok és szabványok,
- „azok az esetek és azok a feltételek, amelyekre a Bizottság határozatot hozhat, amelyben kéri a tagállamokat, hogy egy határozatot vonjanak vissza, vagy módosítsanak”,
- „bármely más végrehajtási intézkedés, ha szükséges, beleértve, amikor a Közösség kötelezettségeket és kötelmeket vállal olyan nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatban, amelyek megkívánják a Kódex rendelkezéseinek átdolgozását”.

5.2.1 Az Európai Bizottság hatáskörei tehát meglehetősen kiterjedtek, és tartalmazzák annak a lehetőségét is, hogy maga a Bizottság határozza meg (második francia bekezdés) azokat az eseteket és feltételeket, amelyek fennállása esetén kötelezheti a tagállamokat valamely határozatuk visszavonására vagy módosítására. Az EGSZB megjegyzi, hogy míg az első és a harmadik francia bekezdésben foglalt szempontokkal kapcsolatban az Európai Bizottság intézményes koordináló szervként és a Tanács által hozott vagy megerősített határozatok végrehajtójaként látja el feladatát, addig a második francia bekezdésben foglaltak esetén hatáskörét a megszokottól eltérően gyakorolja – még akkor is, ha mindent egybevetve ezt a körülmények indokolják, és ezzel kapcsolatban az EGSZB-nek nincs semmi kivetnivalója.

Brüsszel, 2006. július 5.

5.2.2 Általánosságban az EGSZB megállapítja, hogy a polgárok által végrehajtott bármely művelet – beleértve a kereskedelmi és a vámműveleteket – feletti ellenőrzés gyakorlására irányuló szándék befolyásolja a szabad kereskedelmet és politikai döntések függvénye, amely döntések illetékességi kör szerint oszlanak meg az EU és a tagállamok között. Az Európai Bizottság nyilvánvalóan e döntések végrehajtásáért felel.

5.2.3 Az EGSZB kívánatosnak tartja, hogy a vámügyi reform ne veszélyeztesse a kereskedelem szabadsága és a felhasználók, valamint a végfogyasztók biztonsága közötti szükséges egyensúlyt. A vámügyi ágazat alkalmazottainak, továbbá az importőrök/exportőrök dolgozóinak szakértelmét tiszteletben kell tartani.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Fehér könyv a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szakpolitikáról (2005–2010)”

COM(2005) 629 final

(2006/C 309/06)

2005. december 1-jén az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban: „Fehér könyv a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szakpolitikáról (2005–2010)”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2006. május 31-én elfogadta. (Előadó: Edgardo Maria IOZIA.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. július 5–6-án tartott 428. plenáris ülésén (a július 5-i ülésnapon) 152 szavazattal 1 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság azon javaslatával, mely szerint a következő ötéves időszakot szánjuk a pénzügyi ágazat „dinamikus konszolidálására”. Ennek során végre kell hajtani, és ki kell egészíteni a hatályos jogszabályokat, ugyanakkor el kell kerülni az irányelvek további szabályokkal való kiegészítését, „toldozását” (az úgynevezett *goldplating* jelenséget); ennek során tiszteletben kell tartani a lisszaboni stratégia szellemét és az európai szociális modell sajátosságait.

1.2 Az EGSZB megítélése szerint alapvető jelentőségű a felügyeleti hatóságok szerepének és tevékenységének gondos értékelése, valamint a „Lámfalussy-folyamat” 3. szintű bizottságokra vonatkozó rendelkezései értelmében a lehető leghatékonyabb koordináció elősegítése.

1.2.1 A jelenlegi helyzetben az EGSZB szerint **még túl korai egyetlen európai felügyeleti hatóság létrehozása**, amely a jövőben hozzájárulhatna a piacok integrációjának

megkönnyítéséhez. Célszerűnek tartja azonban javasolni az európai hatóságok számára egy **fő felügyeleti hatóság kijelölését**, amely megegyezik az anyavállalat székhelye szerinti ország felügyeleti hatóságával. E területet kellene megbízni az illető társaság egyéb EU-tagállamokban működő kirendeltségei és ellenőrzött vállalatai által folytatott tevékenységek felügyeletével is. Nyilvánvalóak lennének az európai dimenziójú vállalatok és a fogyasztók számára ebből eredő előnyök.

1.3 A pénzügyi tranzakciók hatékonyságának növekedése azt eredményezi, hogy a pénzügyi tevékenységek jelentősége a gazdaságban egyre nő (a gazdasági tevékenység tehát egyre inkább a pénzügy területére tevődik át). Ennek a jelenségnek az a következménye, hogy a pénzügyi ágazatban gazdasági és foglalkoztatási szempontból jelentős fejlesztési potenciál jelentkezik, azonban a gazdaság egészére nézve kedvezőtlen következményei lehetnek. A „shareholder value” (tulajdonosi tőkeérték) által vezetett tőzsdapiacon dominanciája káros lehet